

CHANSON NEVEZ

*Var sujet glac'har ha tristidiguez daou den
yaouank demeus a baros Speyet, prest dan
vervel gant ran-galon.*

185 A 2

Tud yaouank deus ma faroz, didosted, me o ped,
Da zilaou ar vuez a zo guenin eruet:
Me zo eur serjent-major, tistrei deus an armeio
Rejouisset ma c'halon, o entreal bars ar vro.

Pa voan me partiet, da gommanç va c'honje,
Moa losquet var ma lerc'h objet va c'harante,
Moa losquet var ma lerc'h fleuren ar yaouankis,
Evit mont da ober eur c'hampagn, tressac ar guer a Baris.

Epad pevar blas anter, e zon bel e regiment,
Hi neus gret va oll chagrin a va brassa tourmant ;
Bemnos a bep mintin, a pad an deiz aliez,
Va speret a nijé betec ty va mestres.

Ma speret a nijé betec va bro beniguet,
O sonjal a beb momet bars va amzer passeet,
C'hoarvezout a re guenin e guis an durzunel :
Pa ve collet ganti e far a non dol da verval.

Guenime, tud yaouank, a c'hoarveze memes tra.
Glac'haret bras a voan o fond da bartia,
Rannet a voa va c'halon o toned d'e c'huitad,
Hi pa velas ac'hanon e devoa calonat.

Eiz devez arog partial visemp assemblez bemde,
Ac eur sulvez d'arbardaë hi a lavaras di-men,
An daelo n'hi daou lagad, hi moues entrecoupet :
— Petra rin-me, den yaouank, pa vec'hu partiet.

— Me ya da vont breman da ober pinijen,
Da laquat lioua e du va oll dillajou guen,
Evit ober caon da va muia caret,
Partiet evit a Republik en deiou tremenet.

— Pa vec'hu erru n'ho regiment, me o ped va servicher,
Da reï d'in ho quehellou ractal dre eu liser,
Me a meus chagrin bras guant aon a vec'h casset,
Ec tu all dar mor bras, guis dar vartolodet.

Ar blavez mil eis cant tri uguen a daouzez,
Da zevez gouel an Nedelec, a voan-me partiet.

- Da zeves goul an Nedelec, da zeg heur deus an noz,
Pa voa ma c'hamaradet o c'hont da repos,
- Voan o font da di va mestres, da laret deï quenavo.
Hi pa velas a c'hanon a gommenças gwelo, —
— Arça eta, den yaouank, moc'h o vont er mes ar vro.
Beuzet e zeo ma c'halon, en eur mor a zaelo.
- Quenavo a laran d'och, quenavo, va mestres,
Ben ar pevar pe pemp blos, n'hi n'hom gavo assembles.
- Hi a vouches din neuse, n'hi daou lagad an daëlo,
Hac a coueas d'an douar easi guis déun den maro.
- Dan de quenta blas, voan erru bars ar guer a Ruel,
Cetu me scrivas eul liser d'am mestrezic fidel ;
Hi a respontas din, pevar devez goude
Penaos a voa clan, clan bras var hi gouele.
- Mat na teud quet d'am e'honsoli, ma servicher fidel,
Gand ar chagrin, ar glac'har me zo prest da verval.
Ho ! pebeus malheur evit eum den tener da gutiad he vro
Ho velet e vuia caret, bars toul dor ar maro.
- Pa vijeu en faction var ar meneiou huel,
Ma daou lagat a droe var zu Breiz-Izel,
Ma daou lagat a droe evar zu ty va mestres,
Mes na vellent netra, nemet coajcu aliez.
- Deus ar mintin a gleven un nombr a lapousset
A mouez ar rossignol, var bec ar veen pignet, —
Ar rossignol a laras din dre e vouez melodius :
— Te ho c'heus ebars ar guer eur vestres carantesus,
- Eur vestres Jeun a chlac'har, a carguet a anken,
A baoue e soc'h partiet, o c'hober pinigen.
Neuze a lavaras din, gand e vouez triomphant :
Me gred e zoc'h glach'aret, couls a c'hi, soudard yaouank.
- Var ta dal he zeo merket, gant liou an distridiguez,
Penaos he zoc'h anquenet, o quitad da vestres.
Neuze a zisquennas d'an traon da vodik, da vodik,
Hac a leuas var ma scoa, da gana ar musik.
- An eostic a laras din guand e vouez triomphant :
— Me a vezо fidel doc'h queit ma vec'h no regiment
— Arça eta, eonic bian, mar vec'h din ken fidel,
Ez a iello evidon, da vectec Breiz-Izel.
- Ben are'hoas mintin querquent vel ma vo scler,
Te a deuio dam c'hamp, da guerc'hat eul lizer.

Hanter nos mitin, n'a voa quet seler an de,
Me glevas mā messager ; var ma frenes e cane.

Lavaret a re din neuse dre e ganaouen ;
— Roët din ar paper, ma parlin soudan.
— Kers eta, eostic bian, da ziou esquel digoret,
A quemeret an hent da vonet da Speyet.

Neur errui bars ar vro te hei da dy ma mestres,
Ac a commenso cana e quichen e frenes,
Te a lavaro dei penaüs vec'h digasset,
Deus ar guer a Baris, gant e muia caret.

Dan heur an anter nos, erruas an eostic.

— Da houl an digor digan ma mestresic ;
— Plac'h yaouank, emezan, digoret din an or
Me zo digasset aman, gant ma serpent-major,

— An den yaouank-se, herves a meus elevet,
A zo choazet gant Doue, vit bea da briet ;
Cetu aman eul lizer a neus roët din-me,
Me ia da bartiel bréman, da gonta dezau o toare.

Ar blaves mil eis cant tri-uguent a c'houesec,
Ministr ar brezel en devoa decidet,
Ministr ar brezel en devoa decidet
A vize bet liberet tout ar blaves unec.

— Da ma mestres ractal, a scrivaz eur lizer,
Evit annong dezi a voan erru dar guer.
— Arça eta, plac'h yaouank, a lavarin d'ezzi,
Quemeret da joaüstud a quited da ennui.

Dan deceved a vis dù, a voan partied,
Deus ar guer a Baris, vit va bro beniguet ;
Neuse a teuas sonch din na demeus ma mestres.
Evit un den yaouank, pebeus plijadures.

N eur errui bars ar vro ezon et d'y gueillet ;
Neur entreal bars an ty dezy voan non adresset :
— Bonjour doc'h, ma mestres, cetu me bars vro,
Erru on gand joaüsted, da laquat fin do cañio.

— Laquet breman e ru an dillajou pa gret
Laquet lioua en du, pa voan me partiet,
Laquet breman o torn c'hani o servicher,
Ma vesimp-ni unisset ar rest deus on amzer.

— Cetu aman eur seïen, evit fin deus or yaouankis,
A meus digasset d'oc'h, deus a guer a Baris,
Conservit anezi, gant o coalen arc'hant,
Quen a ieffemp on daou ous tol ar sacramant.

— Francois ques, va servicher, eme ar plac'h, neuse,
Na momp quet ar bonheur derrui bars ar point-se.
Or c'herient o deuz chenchet aboue zoc'h partiet,
Ny eo an daou malheurussa zo gant Doue crouet.

— Ma mestres ! ma mestres !! nam zisconsolet quet,
Car me a meus eur galon a zo tener meurbet,
Me zo eun den yaouank, tistrei deus ar armeio,
A meus souffret dijâ nomh bras a dourmancho.

— Mes ebars va oll chagrin me a nom gonsole,
Pa teue song din ac'hanoc'h va dous, va c'harante,
A breman, va mestres, ma vesemp separat,
Gand eur bared avel, me a vo discaret.

— A possabl a ve eta, a mefemp meritet,
Deus a beurs or c'herent, un dra quer cri meurbet,
Deus guenin-me dan illis, bezemp on daou fidel :
Iamp d'ober or fromesse, dirag en Aviel.

— Neuze ni bedo Doue, ac e Vam beniguet,
Da rei da dout or c'herent sclerigen var ar sujet
Demeus ar bromesse a mump-ny on daou gret
Da vevi assembles, queit a vimp var a bed.

— Arça eta, den yaouank, me guemer eur loden,
Demeus o c'hol chagrin, a demeus o c'hanken;
Breman vellan ervad, demeus o propojo,
Evit on separi, neus nemet ar maro.

— Et breman dar guer, a me ia ive,
Ac informomb or sud, deus bolonte Doue,
A ben dissul d'abardaë, dan heur goude creiste,
N'y nom gavo assembles da gonta on doare.

— N'y nom gavo assembles lec'h a mump gouennet
Sclerigen digand Doue, ac e Vam beniguet.
Laromp breman eur *Bater* rog non zispartia ;
Quenavo ta, ma mestres, queno dissul guenta.

An den yaouank errai bars ty e dad

— Arça eta va sad quez, silaouit va feden,
Me ia d'espliqua doc'h breman va flaneden,
Me ia da lavaret d'och ar pes so erruet,
Ac ar pes a bouez bemde var ma speret.

— Chouec'h vlas so tremenet aboue pardon ar C'hran,
Voa goneet va c'halon, gand eur plac'hie yaouank ;
Gant e c'hamaradezet, moa guellet anezi,
Charmet doa va c'halon, gonezet a voa ganti.

— An eil guech ma y guellis voa bars ilis Sant-Per,
Daoulinet ebras ar c'hoeur, vis-à-vis dan auter.
Eno pa moa y guellet neuze à moa songet
Penaus a voas un elez deuz an en disquenet.

— Pa voa echu an overn, voan deut 'mes an illis
D'y gortos bars ar verred, goude fin an offis,
Pa voa o sortial ar mez deus ar porchet
Me zirijas ma fajou vit monet d'y chavet.

— Bonjour d'och plahik youank, rouanes an douar,
Ebars ar Finister, na velfen quet o par,
Goneet eo ma c'halon guenoc'h plahik, youank,
Lavaret din, me o ped, bremen o sentiment.

— C'hui ez eo, den yaouank, an ini a garan,
N'eus nemedoc'h d'am laquat eurus bars er bed-man,
Ma c'halonik a voa guenoc'h'u gonezet,
Aboue ar c'henta guec'h, ma guenoc'h parlantet.

— Mar vesimp separat, me vo ar malheurussa
A zo bet g'and Doue crouet bars er bed-ma.
Rac se, eta or sud ques, designomp on deves,
Vit m'a erruffomb tout da harlant assemblez,
C'hoant bras a mump on daou da vea priejo,
Evit gallout nom garout, tre betec ar maro.

Respong dan daou den yaouank

— Arça'ta, daou den yaouank, n'y a deus o maguet,
Ac evit dimezi or d'honje na po quet,
N'y na gredomp birviplen 'zoc'h galvet gant Doue,
Car na neus evidoc'h noalc'h a fidelite.

An daou den youank d'ho c'herent

— Ben dissul guenta, epad an overen,
Eguis domp ni on daou, gouennit sclerigen,
Evar ar garantez a zo e n'or c'halon,
Ac a pezo respont deuz on affection.

— Na deut quet da gontraria diou garantez barfait,
Pere varvo gant glac'har mar vint dispartiet,
N'y a teu do pedi da reï domp o conge,
Ma vezoo gret er bed man, pes zo laquet gant Doue.

Respong dan daou den yaouank

— Inutil ezeo doc'h, insisti davantach,
Unan ahanc'h hei dar gouent an ini al da scoulach,
Noc'h quet glavet gant Doue da vea unisset,
Rac-se eta, daou den yaouank, rac-se nom separé.

An den youank de guerent

— Arga eta, va oll guerent, me ia da lavaret ;
Ranna ret ma c'halon, troublé ret ma speret,
Me ia da lavaret d'och, quenavo ! quenavo !
Varec'hoas pe darzo an de, me a vezomaro !!!

An den yaouank rencontres e vestres

Don heur goude creiste, me gavas va mestres,
A hy glaharet bras a leun à distidigues,

— Autrou Doue, den yaouank, o pebeus plancden,
Ranned ezeo ma c'halon, siouas gan en arken,

Oh ! querent malheurus, c'hui a pe ar galon,

Da lezet daou den yaouank, da verval gant ran-galon.

An daou den yaouank d'ho c'herent

— Preparet o tillat caon ; aben arc'hoas vintin,

N'y a vo cavet maro, dindan ar veen ivin

A zo quichen an illis, e cornic ar verred,

A dindan pehini, n'y a vo interret

Laqué tahanomp, me o ped, dindan ar memes be.

Evit ma vefomp assembles, hed an éternité ! Amen !!

FRANÇOIS RUPPE.

CHANSON NEVEZ

18

*Voar sujet ar gonscrivet yaouank demeusar
blaves mil eis cant unec a tri-uguen.*

Domine potentissime da lumiuem mihi.

Me o ped ta, va Doue, domp dam selerigeni

Evit ma hallin discleria va buez tremenet

Ac ar poaniou da bere, siouas, e zon sujet.

Digorit o tiou scouern, silaouit un den yaouank

Pehini neus quitted e vro, ar blaves-man present

Er blaves mil eis cant daouzec a triugen

Dar bemp var-nuguent an viskersu, vit rei loc'h da gompreñ.

An deis-se deuz ar mintin, voa deut an odrenanç

Da bartial dan dregont evit ar republik Franc,

Cetu ar gonscrivet yaouank, oll voa glac'haret,

O clevet ar hellou-se, o c'hallon voa rannet.

Obligel da guitar ho c'herent ho mignonet,

Ho sadou, ho mamou, ho breudeur, ho c'hoarezet,

Var ma feuillen voa merket ar c'homzo cri a cuel :

« Punisset a vec'h mar vanket d'an appel. »

O vellet a c'homzou-se, va c'halon voa rannet,
Ann dour a zirede demeus va daoulaguet.
Cetu me partiet, dan dregont deus ar mis.
Hirio mon e mont Valerien, ust ar guer a Baris.

Non quet aman va hunan o souffri tourmoncho
Pevar all a zo c'hoas, pere zo deus ma brao
Evar sujet da bere meus c'haont da barlanta,
Car pevar soudard ezint, demeus ar vaillanta.

Bemnos nom reunisomp, arog mont da gousket;
Or c'halon ra met unan, pa vemp reunisset;
Neuse a barlantomp deus ar plijadurezo
A misemp ebars ar guer, gant or c'hamarado.

Pa iejomp da bournen, teue caus deus ar vro.
Gant daelo on daou lagad, a c'hlebem an encho.
Evel an druzunel kes, collet ganti e far,
Pini nom dol da verval, ractal var an douar.

Pa jonjan em zad, em mam, pere neuz va maguet
Hac ebars an ty eurus, lec'h ma zon-be ganet,
Neuze a ven scoet a disconsolation,
Ac eguis eun tol lang, a dreus din ma c'halon.

Pa teu ebars va memor, an amzer meus passeet,
Gant ma c'hamaradet a ma c'hamaradezet,
Deus pere allaz !!! allaz !!! ezon separer hirio ;
Palec'h e zeo et eta, ar plijadureso

Mump fanveet assembles, coulz an nos vel an de ;
Cetu ar pez a basse dre va sperer bemde ;
Ma mestres, ma mestres, aman var ma chanson,
Me a num recommand doc'h, deuz a greis va c'halon.

Sonjit bars an ini o car, pehin zo en arme,
Prest da vont en disesper, o c'hortos e gonge.
Breman zo pevar bloas a voan en ho quichen,
Ac an deiz a hirio mon evar leign eun duchen.

Evar leign eur menez, en fac dar sez amzer,
Ust ar guer capital Frang, mon o souffri miser.
Divar leign an duchen-man dolan vechon ma zello
Evar su ma bro natal, mais netra na vellon,

Nemet ar firmamant pehini zo ust or pen,
Ac an eol santel ra deomp ar sclerigen ;
Deus an nos o vellan c'hoas ar loar ac ar sterret,
Pere contemplom bemnos, arog mont da gousket,

Demeus sclerigen pere pa voan ebars a vros
A profiten vit monet d'ober pourmenadenno.

Cetu aze souveniriou, a zo cri a cruel ;
Bet truez eus o pugale, tadoù, mamou santel.

Querent ha migonnet, na houissech' quet compren
Ar mizeriou a soufframp aman var an duchen,
Dar poaniou ar brassa ezer sujet hemde,
Obliget d'ober faction, coulz an noz evel an de,

Gand ar sac'h var o c'houq, o fusil, o sabren,
Ac evit nom reposi neus nemet eur planken.
Henes a zo eur guele a zo yen a kalet
Evit reposi eur c'horf paour pehini ve scornet.

O tont deus ober faction, dre a glao pe an avel
A glever en pad an nos, dre o tiou scouarn o yudel.
Ma vise lavaret din, breman a zo daou ugnen mis
Visen bet quen malheurus o tremen va youankis,

Me mise pedet Doue, da dori va flandeden ;
Mais pa zeo diguoet guenin, e zeo ret din y douguen ;
Ac ebars fin va c'honge marteze vezoz brezel,
Neuse neur vro estranjour, marteze vo ret mervel.
Songit ta tud yaouank, peguen trist ve ar maro,
Mervel da bemp bla varnuguen, e creis tan ar c'hanoniou.

Mar ia ar hellou dar guer da laret vin maro,
Laquet guenin, me o ped, eun neuheit pedonno,
A neuze ebars ar vro, evel e ma ar c'his
C'houllan guenoc'h eur *Bater*, pe un *De profundis* !

Mont a ran, va mignonet, breman da echui
Re gloach'aret eo va c'halon vit gallout continui ;
Mais quen evit finissa, meus c'hoant da lavaret
Hano ar pevar den yaouank, deus pere meus parlantet

Unan a zo e hano, Jacques Bourriquen
An eil demeus ane, e zeo Even Gourlaouen
Isidor Maisonneuve, a Corentin Lagadec.
An hini diveza zo deuz Caraïs, an tri al deuz Speyet.

Ma moc'h clasq gout a clevet piou neus gret ar chanson,
Ma bars ar guer a Baris, rannet e zeo e galon,
Sergent-major e zeo, demeus ar blavez unec
E hano zo François Ruppe, demeus bourg Speyet.

Breman or pemp assembles, or speret bars ar vro
A laromp dar Finister, quenavo !!! quenavo !!!

FRANÇOIS RUPPE.
FIN